

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám FRP/583/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

126/2013. (VI. 30.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a panaszos¹ 2012. július 14-én előterjesztett **panaszát** a 2013. április 30-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a B. városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2012. július 14-én a Testület panaszbejelentő formanyomtatványát kitöltve, elektronikus úton terjesztette elő panaszát, amelyben a következőket adta elő. Elmondása szerint L. F. magánszemély véletlenszerű találkozásai alkalmával rendszeresen negatív megjegyzésekkel illeti őt és családtagjait és megfenyegeti őket. Az ügy előzményeként panaszos leírta, hogy 2012. július 12-én késő délután a panaszos fia sétálni ment kisfiával. Épp állt ki autójával L. F., mikor a panaszos családtagjai a háza előtt sétáltak, és L. F. az autójával majdnem elütötte a panaszos kis unokáját. Ezt követően a panaszos elmondása szerint L. F. kiugrott az autóból és „neki akart menni” a panaszos fiának, amit csak L. F. lánya akadályozott meg. Az incidenst követően jelentették az ügyet a rendőrségen, és két rendőr meg is jelent a helyszínen 10-15 perc múlva. Mivel addigra L. F. már elhajtott autójával, vele szemben intézkedésre nem került sor.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Másnap, 2012. július 13-án 21 óra 40 perc körül a panaszos háza előtt megjelent L. F. kerékpárral, és a panaszos fiát szolongatta, veréssel fenyegette. Röviddel ezután két személyautóval megjelent még egy ismeretlen férfi és három nő. 21 óra 45 perckor a panaszos felesége kihívta a rendőröket. 10-15 perc múlva meg is jelent két rendőr, melyek közül az egyiket a panaszos fel is ismerte. Sz. B. rendőr a panaszos állítása szerint L. F.-hez szokott járni kávézni és a lányával is ismerik egymást. A panaszostól távolabb, úgy 30 méterre került sor a rendőrök és a fenyegetők közti beszélgetésre, melyből a panaszos szófoszlányokat hallott csupán. Azt kivette, hogy tegeződve üdvözlük egymást. A panaszos sérelmezi, hogy a láthatóan ittas társasággal szemben semmiféle intézkedést nem fogantatosítottak a rendőrök, így elmaradt igazoltatásuk és szondáztatásuk is.

A fentiek után L. F. és társai távoztak a helyszínről, és a rendőrök a panaszoshoz mentek. A panaszbeadvány szerint az intézkedő rendőrök erélyesen léptek fel, „szinte rájuk förmedve” utasításként adták tudomásukra, hogy mikor szólalhatnak meg. Ezt követően „durva módon el lettek utasítva” a panaszolt eseményekkel kapcsolatban.

Végezetül előadta, hogy fia már az incidenst megelőzően egy hónappal is jelentette személyesen a rendőrségen, hogy fenyegetik, de az ügyét „lezárták”. Mindezek okán kérte a Testület mielőbbi intézkedését, illetve kivizsgálását.

2) A Testület a panasz kézhezvételét követően, 2012. július 10-én levélben fordult a panaszoshoz, melyben felhívta a panaszbeadvány aláírásával való megerősítésére. A panaszos a Testület levelére 2012. augusztus 1-jén megküldött postai beadványában reagált, melyben aláírásával megerősítette panaszát. Beadványát az alábbiakkal egészítette ki. A 2012. július 13-ai eseménnyel kapcsolatban előadta, hogy az egyik intézkedő rendőr feltűnően udvariatlan volt velük és „lehurrogtá” őket. Hozzátette, hogy július 18-án 19 óra 30 perckor megjelent a panaszos háza előtt ugyanaz a férfi, aki pár nappal azelőtt L. F.-el volt a házuknál. Megfenyegette, hogy vonják vissza a feljelentést, különben megverik őket.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében a fentiekén kívül megkereséssel fordult a B. városi Rendőrkapitánysághoz. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatóak meg.

1) A 2012. július 12-én intézkedő r. zls. jelentésében rögzíti, hogy szolgálata ellátása során késő délután a panaszos fia megállította őt és előadta a vele történeteket. A r. zls. megvizsgálta a helyszínt, ahol közlekedési bűncselekményre vagy szabálysértésre utaló nyomot nem talált, tanúkutatása eredményre nem vezetett. A panaszos fia az incidensről a fent leírtakhoz képest többletinformációt nem közölt.

2) A B. városi Rendőrkapitányság megküldte a Testületnek az L. F.-el szemben a jelen panaszügyhöz nem kapcsolódó intézkedés iratait is. Két rendőri jelentés és egy szabálysértési feljelentés iratai szerint 2012. július 12-én 22 óra 36 perckor került sor L. F.-el szemben rendőri intézkedésre és kényszerítő eszközök alkalmazására. Ennek oka, hogy szolgálatuk során az intézkedő rendőrök (r. törm. és r. ftörm.) tompa puffanás zajára lettek figyelmesek. A helyszínre érkezve tapasztalták, hogy nevezett személy láthatóan ittas állapotban épp a földről tápázkodott fel. Mivel ismételt felszólítás ellenére sem igazolta magát, az együttműködést

megtagadta és agresszívan viselkedett, vele szemben testi kényszert és bilincset alkalmaztak és előállították a B. városi Rendőrkapitányságra. Az eseménnyel kapcsolatos további iratok ismertetésétől a Testület eltekint, mivel a panaszeljárás szempontjából releváns információt nem tartalmaznak.

3) A B. városi Rendőrkapitányságon szolgálatot teljesítő három rendőr (Sz. B. r. ftörm., A. N. r. ftörm és K. B. r. zls.) 2012. július 16-ai jelentéséből az alábbiak állapíthatók meg. 2012. július 13-án 21 óra 45 perckor L. F. lánya, L. E. hívta Sz. B. r. ftörm.-ert saját mobiltelefonszámán, hogy édesapját a panaszos szidalmazza, sértegeti. Ezt követően a rendőrök a helyszínre mentek, ahol igazoltatták és szóban meghallgatták L. F.-et, lányát, valamint a helyszínen tartózkodó további három magánszemélyt. L. E. a rendőröknek elmondta, hogy édesapja régóta rossz viszonyban van a panaszossal és családjával. L. F. szőlőskertje B. város külterületén található, és az ahhoz vezető földúttal szemben lakik a panaszos. L. E. édesapja után ment társaival a szőlőshöz, ekkor észlelték, hogy L. F. és a panaszos a szőlőskertből kifelé vezető úton vitatkoznak. Előadása szerint a panaszos és családja szidalmazni kezdte őket, és feljelentéssel fenyegetőztek. A társaságból az egyik személy, Ny. B. hangfelvételt készített az eseményekről. Ezt követően az intézkedő rendőrök szóban meghallgatták a panaszost, feleségét és fiát. Elmondták, hogy házukban tartózkodtak, mikor kintől hallották, amint valaki obszcén szavakat kiabál nekik. Kimentek a házuk elé, ahol kölcsönösen szidalmazták egymást L. F.-el. Az intézkedő rendőrök tájékoztatták a panaszost és családját a becsületsértés szabálysértése miatt a magánindítvány lehetőségéről.

4) A panaszos fia által 2012. július 16-án a B. városi Rendőrkapitányságon jegyzőkönyvbe mondott feljelentésében kitér a július 12. és 13-ai eseményekre és sérelmezi, hogy őt és családját L. F. számos alkalommal halálosan megfenyegette.

5) A B. városi Rendőrkapitányságon 2012. szeptember 27-én készített feljegyzés szerint a rendőrség segélyhívó számán 2012. július 12-én délután, illetve július 13-án 21 óra 45 perckor a panaszostól nem rögzítettek bejelentést a rendőrkapitányságra.

6) 2012. július 25-én a panaszos fia kiegészítette a feljelentését a 2012. július 20-ai incidenssel. Az említett napon Ny. B. - aki július 13-án is jelen volt a házuk előtt egy világosszürke autóval – megkérte, hogy vonja vissza a feljelentését. A kérés visszautasítását követően a férfi megfenyegette, hogy a családja „el lesz kapva”. A panaszos felírta az autó rendszámát.

7) A B. városi Rendőrkapitányságon 2012. július 26-án kelt hivatalos feljegyzés a július 20-ai incidenssel kapcsolatos részleteket közöl, melynek részletes ismertetésétől a Testület eltekint.

8) A Testület rendelkezésére állnak a panaszos és fia által különböző időpontokban (2012. július 16. és augusztus 23.) tett feljelentések okán megindult büntetőeljárás iratai is, melyekből a Testület a panaszeljárás szempontjából releváns iratok ismertetésére szorítkozik. Megállapítható, hogy a B. városi Rendőrkapitányság mindkét feljelentés nyomán elrendelte a nyomozást a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban Btk.) 176/A. § (2) bekezdés a) pontjába ütköző és a (2) bekezdése szerint minősülő zaklatás vétség gyanúja miatt. 2012. augusztus 27-én a B. városi Rendőrkapitányság egyesítette a panaszos és fia feljelentése nyomán megindult bűnügyeket. A B. Városi Ügyészség a nyomozás határidejét meghosszabbította 2012. szeptember 5-én.

2012. augusztus 30-án került sor a panaszos tanúkenti kihallgatására, melynek során a korábbiakban ismertetett eseményekről számolt be. Elmondása szerint a kikerülő rendőrök felvették a társaság adatait. Hozzátette, hogy megítélése szerint a rendőri intézkedés nem felelt meg az előírásoknak, mivel az intézkedő rendőrök elfogultak voltak L. F.-ékkal szemben. Ugyanaznap hallgatták ki a panaszos feleségét is, aki férjével egyezően adta elő a történetet, a rendőrök magatartására azonban ő nem tért ki.

L. E. kihallgatásáról 2012. szeptember 4-én készült jegyzőkönyv tanúsága szerint L. E. hívta fel rendőr ismerősét, Sz. B-t, hogy tudassa vele a helyszínen történetet.

A 2012. július 13-án jelen lévő egyik tanú előadása szerint a társaságukból aznap senki nem ivott semmit, és nem hallotta, hogy L. F. szitkozódott vagy fenyegette volna a panaszost és családját. Elmondása szerint a panaszos és családja szitkozódott és obszcén kifejezéseket használtak. Ő is úgy nyilatkozott, hogy L. E. hívta ki a rendőröket. Ezt követően került sor L. F. gyanúsított kihallgatására, aki tagadta, hogy bármikor is megfenyegette volna a panaszos fiát.

A büntetőeljárás iratai közül a Testület számára rendelkezésre bocsátott iratok közül legvégül Ny. B. gyanúsított kihallgatásáról készült jegyzőkönyv szerepel. L. F.-el egyező vallomást tett, melyben tagadta, hogy megfenyegette volna bárkit is. A július 13-ai események kapcsán előadta, hogy a kikerülő rendőrök igazoltatták őket és felvették adataikat.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos, a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.), a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.), Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény), valamint a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásai alapján az alábbi megállapításokra jutott.

1) A Testület a panasz eljárás keretében mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy mely panaszosi sérelmek vizsgálata tartozik a hatáskörébe.

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése szerint az, akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alapvető jogát sértette, választása szerint

a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy

b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően

ba) az országos rendőrfőkapitány,

bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy

bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója

bírálja el.

A Testület hatáskörébe az Rtv. idézett rendelkezése alapján kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),
- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),
- a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),
esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A panaszos beadványában egyebek mellett azt sérelmezte, hogy őt és családját L. F. zaklatja, ezért kérte a Testület mielőbbi intézkedését. A rendelkezésre álló dokumentumokból megállapítható, hogy a panaszos és fia feljelentése nyomán a B. városi Rendőrkapitányság megindította a nyomozást L. F. és társa ellen.

A Testület rámutat, hogy a fenti hatásköri rendelkezések értelmében nincs lehetősége arra, hogy nyomozást folytasson a fenti ügyben, továbbá annak vizsgálatára és elbírálására sincs hatásköre, hogy a rendőrség megfelelően látja-e el nyomozati teendőit. A büntetőeljárásban közreműködő hatóságok tevékenységét, így a rendőrség nyomozati munkáját nem az Rtv., hanem a Be. szabályozza. Ezen jogszabály megfelelő rendelkezései biztosítják a jogorvoslatot is az eljáró szervek tevékenységével – adott esetben mulasztásával –, illetve határozataival szemben is. Erre figyelemmel megállapítható, hogy a Testület nem értékelheti a büntetőeljárásban közreműködő szervek Be. szerint folytatott tevékenységét.

Tekintettel arra, hogy jelen esetben a fentiek szerint a nyomozás során hozott határozatokkal szemben a panaszos a büntetőeljárásra vonatkozó szabályok szerint jogorvoslással élhet, a Testület e kérdésben hatáskörének hiányát állapította meg.

2) A Testületnek abban a kérdésben is állást kellett foglalnia, hogy az Rtv. rendelkezései alapján jogosult-e vizsgálati körébe vonni a sérelmezett eseményeket a panaszos családtagjai – elsősorban fia és felesége - vonatkozásában is.

Tekintetbe véve azonban, hogy panaszbeadványt csak a panaszos nyújtott be, a Testületnek nem állt módjában kiterjeszteni vizsgálatát a kifogásolt eseményekben érintett egyéb személyekre.

A Testület a panasz eljárás keretében vizsgálta a 2012. július 13-ai események kapcsán, hogy a rendőrség részéről keletkezett-e intézkedési kötelezettség, amennyiben igen, ennek eleget tettek-e. A Testület vizsgálta azt is, hogy a panaszossal szemben az intézkedések során alkalmazott hangnem alkalmas volt-e a panaszos emberi méltóságának megsértésére. Végül értékelte, hogy a rendőri intézkedés megfelelt-e az egyenlő elbánás követelményének.

A Testület megállapította, hogy a rendőri fellépés érintette a panaszosnak az Alaptörvény XXIV. cikkében biztosított tisztességes eljáráshoz való jogát, valamint a II. cikkben foglalt emberi méltósághoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

3) A Testület vizsgálta, hogy a 2012. július 13-ai események kapcsán az eljáró rendőrök eleget tettek-e intézkedési kötelezettségüknek.

Az Rtv. 2. §-a szerint „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.” Ugyanezen törvény 13. §-a szerint „a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.”

a) Jelen esetben tehát a Testületnek egyrészt vizsgálnia kellett azt, hogy a panaszos előadása alapján fennállt-e valamely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség intézkedési kötelezettségét megalapozta, továbbá azt is, hogy az intézkedő rendőrök megtettek-e mindent, amire az eljárásukra irányadó normák felhatalmazták és kötelezték őket annak érdekében, hogy a panaszos sérelmeit orvosolják.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

Ugyanezt a megközelítést alkalmazza a Testület akkor is, amikor a panasz tárgya, hogy a rendőrség valamely bűncselekmény, vagy szabálysértés áldozatának nem adta meg a tőle elvárható segítséget. A Testület ilyen esetekben is azt vizsgálja (a jogsértő cselekmény megvalósulásának kérdésében való állásfoglalás nélkül), hogy a panaszos által sérelmezett bűncselekmény vagy szabálysértés minimális gyanúja fennállt-e, és ennek fényében értékeli a rendőrség tevékenységét.

A Testület meglátása szerint kétségtelen, hogy egy olyan bejelentés, amelyben egy magánszemély arról tájékoztatja a rendőrséget, hogy apját szidalmazták és sértegetik, a rendőrök oldalán intézkedési kötelezettséget teremtett az Rtv. hivatkozott 13. §-a alapján, mivel felvetette szabálysértés vagy bűncselekmény elkövetésének az intézkedéshez szükséges szintű, minimális gyanúját.

A konkrét események kapcsán a Testület tehát arra a megállapításra jutott, hogy a rendőrségen tett bejelentés a rendőrség oldalán egyértelműen intézkedési kötelezettséget keletkeztetett.

b) A Testületnek ezt követően a konkrét eset kapcsán azt kellett vizsgálnia, hogy a bejelentés nyomán intézkedő rendőrök megtettek-e mindent, amire az eljárásukra irányadó normák őket felhatalmazták és kötelezték annak érdekében, hogy a bejelentés valóságát tisztázzák, és a szükséges további intézkedéseket foganatosítsák.

A Testülethez 2012. július 14-én megküldött panaszbeadványában a panaszos úgy nyilatkozott, hogy a helyszínre tíz – tizenöt perc alatt kiérkeztek a rendőrök, akik először L. F.-ékkal beszéltek, majd azt követően hallgatták meg a panaszost és családját. A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök nem igazolták a társaság tagjainak okmányait, illetve nem került

szondáztatásukra sem. Későbbi, augusztus 30-ai tanúkihallgatásán viszont már úgy nyilatkozott, hogy a rendőrök felvették a társaság adatait. Ezt támasztja alá az eljáró rendőrök által készített jelentés is, melyben szerepel, hogy sor került L. F. és társai igazoltatására és szóbeli meghallgatására. A jelentés tartalmazza mind az öt jelenlévő teljes nevét, születési helyét és idejét, valamint anyjuk nevét. Ny. B. is úgy nyilatkozott gyanúsított kihallgatásán, hogy a kiérkező rendőrök felvették adataikat. A Testület ezért tényként állapította meg, hogy a kiérkező rendőrök az Rtv. 29. § (1) bekezdésének a) pontja alapján igazoltatták a helyszínen tartózkodókat.

A panaszos hiányolta, hogy a kiérkező rendőrök nem szondáztatták meg a társaság tagjait, holott láthatóan ittas állapotban voltak. A Testület e körben utalni kíván az Rtv. ide vonatkozó rendelkezéseire. Az Rtv. 44. §-a széleskörű felhatalmazást nyújt a rendőrnek arra, hogy közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedés biztonsága érdekében a járműhasználat szabályszerűségét, illetve a közlekedési rendszabályok megtartását külön indok nélkül ellenőrizze. A szondáztatásra az Rtv. 44. § (1) bekezdésének c) pontja nyújt lehetőséget, melynek értelmében „[a] rendőr (...) a jármű vezetőjét a rendszeresített eszközzel légzésminta adására kötelezheti.” Ennek alapján a rendőröknek lehetősége lett volna arra, hogy megszendáztassák L. F.-et, aki kerékpárral közlekedett, illetve a két személyautó vezetőit.

A fentieket a Testület a következőképpen értékelte. A hivatkozott jogszabályhely nem állapít meg olyan esetet, amikor a szondáztatás elvégzése kötelező lenne. A rendőrnek erre mindössze lehetőséget biztosít, melynek alkalmazását az eset körülményeinek mérlegelése alapján az intézkedő rendőrre bízta. A Testület hozzáteszi, hogy a panaszos állítását, mely szerint a társaság tagjai ittasak voltak, cáfolja az egyik tanú nyilatkozata, aki azt állította, hogy a társaságból senki nem fogyasztott alkoholt. Továbbá a rendelkezésre álló rendőrségi dokumentumok egyike sem tesz említést arról, hogy bárki ittas állapotban lett volna.

E körben a Testület végezetül megjegyzi, hogy L. F. és társasága igazoltatásuk és meghallgatásuk után a helyszínről távoztak, és további, rendőri intézkedést igénylő eseményre aznap nem került sor.

A fentiek alapján ezért a Testület meglátása szerint azzal, hogy a rendőrök a bejelentést követő tizenöt perc alatt kiérkeztek, a helyszínen lévőket igazoltatták és meghallgatták, eleget tettek az Rtv. 13. §-ában előírt intézkedési kötelezettségüknek, ezért nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

4) A Testület ezt követően a panaszossal szemben a 2012. július 13-án intézkedő rendőrök által alkalmazott hangnemet vizsgálta.

Utolni kíván a Testület a Független Rendőri Szakszervezet főtítkárának, az Országos Rendőrfőkapitánynak, és a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete főtítkárának közös, a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét kihirdető, Budapesten, 2007. július 4-én kelt nyilatkozatára (a továbbiakban: Etikai Kódex) is, amelynek 1. pontja előírja: „[a rendőr] önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „[a] rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri

el.” A 7. pont utolsó mondata szerint: „[a rendőr] tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [pl. 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során [...] más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

Az országos rendőrfőkapitány ezzel egyetértve, 2008. szeptember 10-én kelt, 25800/6/2008. RP. sz. határozatában azt is kimondta, hogy „az intézkedés alá vont személy provokatív, durva, sértő magatartása nem mentheti az intézkedő rendőr ehhez hasonló viselkedését.”

A Testület végül ismételt hivatkozik az Rtv. 2. §-ára, melynek értelmében „a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”

A konkrét esetben a panaszos sérelmezte, hogy velük szemben a rendőrök erélyesen léptek fel, szinte rájuk förmedve adták tudomásukra, hogy mikor szólalhatnak meg és milyen hangosan. Összességében panaszolta a rendőrök kifogásolható hangnemét. A Testület 2012. augusztus 8-ai levelében kérdéseket intézett a B. városi Rendőrkapitánysághoz, és felkérte, hogy nyilatkozzanak a panaszossal és családtagjaival szemben alkalmazott hangnem tekintetében is. Az eljáró rendőrök erre vonatkozóan nem tettek semmilyen nyilatkozatot, amivel megcáfolhatták volna a panaszos állítását.

A Testület az intézkedő rendőr hangneme, viselkedése tekintetében az intézkedő rendőrök nyilatkozata hiányában a panaszos állítását fogadta el, ezért az Rtv. hivatkozott rendelkezésének megsértése miatt a panaszos emberi méltóságához való jogának sérelmét állapította meg. A Testület azonban a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján csak annyit látott megállapíthatónak, hogy a rendőrök a panaszossal ingerülten, emelt hangon beszéltek, ezért a jogsértést csekély fokúnak ítélte meg.

5) A panaszos megjegyezte, hogy az intézkedést végző egyik rendőr, Sz. B. r. ftörm. L. F.-el baráti viszonyban van, át szokott járni hozzá kávézni és a lányával is ismerik egymást. Hozzátette, hogy tegeződve üdvözölték egymást a helyszínre kérkezve, és igazoltatásukra sem került sor, míg a panaszossal és családjával szemben feltűnően udvariatlanul viselkedtek. 2012. augusztus 30-ai tanúkihallgatásán megjegyezte, hogy véleménye szerint az intézkedő rendőrök elfogultak voltak L. F.-ékkal szemben. Mindezek okán a Testület végezetül azt vizsgálta, hogy az intézkedés részrehajlásmentes volt-e.

A részrehajlásmentes intézkedés követelményét az Rtv. 13. § (2) bekezdése tartalmazza, amely szerint „a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni”. A rendőri fellépés ezen követelmény értelmében az érintettel szemben nem lehet hátrányosabb (vagy előnyösebb) pusztán azért, mert személye – akár a személyes körülményei, akár valamely társadalmi csoporthoz tartozása miatt – a rendőr számára ellenszenves (vagy rokonszenves).

A rendőrt megillető törvényes jogosítványok esetleges részrehajló alkalmazását a Testületnek a fenti rendelkezésen kívül azért is vizsgálnia kell, mert az Rtv. 92. §-a szerint a Testület az alapjogsérelem megállapításáról dönt, ebbe a körbe pedig az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében rögzített, hátrányos megkülönböztetést tilalmazó rendelkezés is beletartozik, vagyis az a követelmény, hogy a rendőrség jogtalan megkülönböztetés nélkül éljen a rendelkezésére álló jogszabályi felhatalmazásokkal.

A konkrét esetben a rendőri jelentés azt rögzíti, hogy Sz. B. r. ftörm.-ert a saját mobiltelefonján értesítette L. E. arról, hogy édesapját a panaszos szidalmazza, sértegeti. Ezzel egyezően L. E. is arról számolt be 2012. szeptember 4-ei tanúkihallgatásán, hogy ő hívta fel rendőr ismerősét, hogy tudomására hozza a történeteket. A Testület ezek alapján nem vitatja, hogy személyes ismeretség van Sz. B. r. ftörm. és L. F.-ék között. Önmagában ez a tény azonban még nem eredményezi az egyenlő elbánás követelményének sérelmét.

A Testületnek vizsgálnia kellett, hogy a helyszínen megjelent rendőrök milyen intézkedéseket foganatosítottak, és azok részrehajlóak voltak-e. A panaszossal szemben alkalmazott hangnem tekintetében a Testület megállapította emberi méltósághoz való jogának csekély sérelmét, így a hangnemet e körben ismételten nem értékeli. A panaszos előadása szerint a rendőrök a társasággal szemben semmiféle intézkedést nem foganatosítottak elfogultságuk miatt, pedig a társaság tagjai láthatóan ittas állapotban voltak. Ezzel ellentétben áll a rendőri jelentés, mely szerint sor került a helyszínen megjelent társaság tagjainak igazoltatására. A fentiekben kifejtettek alapján a Testület az igazoltatás megtörténtét bizonyítottan tekintette. Egyéb intézkedések elmaradásának okát azonban a rendelkezésre álló bizonyítási eszközök segítségével sem lehetett megállapítani, mely fakadhatott a rendőrök esetleges elfogultságából, de abból is, hogy a kikerülő rendőrök megítélése szerint az adott körülmények közt egyéb intézkedés megtétele nem volt szükséges. A Testület fontosnak tartja megemlíteni, hogy nem összességében vizsgálta az intézkedő hatóság – a B. városi Rendőrkapitányság – elfogultságát, vizsgálata a 2012. július 13-án a helyszínen megjelent rendőrök elfogultságának mérlegelésére korlátozódott. A sérelmezett események kapcsán a B. városi Rendőrkapitányság a későbbiekben két személlyel szemben is büntetőeljárást kezdeményezett zaklatás vétségének gyanúja miatt.

A Testület úgy foglalt állást, hogy a bizonyítási nehézségek miatt a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme a 2012. július 13-án intézkedő rendőrök állítólagos elfogultsága tekintetében nem volt megállapítható.

IV.

A Testület vizsgálata során arra a megállapításra jutott, hogy a kikerülő rendőrök eleget tettek az Rtv. 13. §-ában foglalt intézkedési kötelezettségüknek azzal, hogy igazoltatták, és szóban meghallgatták a jelenlévőket. Bizonyítási nehézségek miatt az intézkedő rendőrök elfogultsága tekintetében a Testület a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét nem tudta megállapítani. A panaszossal szemben alkalmazott hangnem vonatkozásában végezetül úgy foglalt állást, hogy a panaszos emberi méltósághoz való joga csekély fokban sérült.

Erre tekintettel a Testület a panasznak az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez való áttételéről döntött az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2013. április 30.

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET